

GESCHIEDENIS VAN DE DERMATOLOGIE

European Society for the History of Dermatology and Venereology

A. Glastra

Secretaris van de Werkgroep Geschiedenis van de Dermatologie

*Correspondentieadres:
Auguste Glastra
E-mail: auguste.glastra@gmail.com*

The European Society for the History of Dermatology and Venereology (ESHDV) was founded in September 1999 in Amsterdam. The main object of the Society is to promote and support work related to the history of dermatology, venereal diseases and related subjects.

WENEN, 28 SEPTEMBER 2016. JAARLIJKSE BIJENKOMST VAN DE ESHDV

Vroeg in de morgen begon het programma in de Narrenturm, een merkwaardig rond gebouw dat vroeger een krankzinnigengesticht is geweest (figuur 1). De cellen van de patiënten waren niet groot, meestal voor twee personen en met kleine raampjes. In de negentiende eeuw werd het een zusterhuis voor het naastgelegen Wiener Allgemeines Krankenhaus, de ramen werden toen vergroot. Momenteel is daar het pathologisch-anatomisch museum gevestigd. Het gebouw wordt nu grondig gerestaureerd.

Figuur 1. Narrenturm in Wenen.

RONDLEIDING

De rondleiding door de curator, Eduard Winter, ging langs een gigantische collectie wasmodellen, niet alleen van huidziekten. Alle organen waren vertegenwoordigd, tevens vele natte preparaten. Men is druk bezig de collectie te catalogiseren en de presentatie te verzorgen, een enorm karwei na het bijeenbrengen van allerlei collecties ook uit andere instituten. De verzameling wordt actief gebruikt voor onderwijs en onderzoek.

Vervolgens wandelden we door een deel van het ziekenhuiscomplex, eind achttiende eeuw gebouwd op initiatief van Joseph II door de Van Swietengasse (de lijfarts van Joseph) naar het Josephinum, in 1785 gesticht door de keizer als een medisch-chirurgische militaire academie.

Eerst een kort uitstapje naar de oogheelkunde, de expositie 'De oculis'. De collectie medisch instrumentarium van het Josephinum is eveneens vermeldenswaardig. Vervolgens de wasmodellen.

Figuur 2. Origineel van *L'arbre des dermatoses* (Jean-Louis-Marc Alibert).

Figuur 3. Ets gemaakt door Japanse dermatoloog die destijds in Wenen verbleef.

Joseph was in Florence diep onder de indruk geraakt van de verzameling van zijn broer, de groothertog van Toscane en latere keizer Leopold II. Hij liet 1192 anatomische wasmodellen maken, die per ezel naar Wenen werden vervoerd. Deze werden destijds voor de studenten gebruikt en tentoongesteld voor het publiek, en zijn nu nog steeds in uitstekende staat te bekijken. De modellen zijn ongelooflijk precies en gedetailleerd, vergelijkbaar met de tegenwoordige geplastificeerde modellen. Morbide detail was, dat voor een opengewerkt model van een mens ongeveer tweehonderd lijken nodig waren, om alle delen tot een geheel te maken. De modellen zijn grotendeels nog in de originele kasten van rozenhout en Venetiaans glas.

De bibliotheek bevat elk belangrijk historisch medisch en natuurwetenschappelijk werk en is de grootste in het Duitssprekend taalgebied. Het oudste boek dateert van 1478, er zijn nog negentien incunabelen uit de vijftiende eeuw (incunabel = een boek of geschrift dat gezet is met losse letters en gedrukt vóór 1 januari 1501 in Europa). Er zijn meer dan zesduizend delen van voor 1800 en evenzoveel uit de negentiende eeuw. Natuurlijk hebben wij een fraai aantal voorbeelden van dermatologische werken mogen zien. De bibliothecaris Harald Albrecht had veel geduld met de fotografen...

De traditionele Alibert oratie werd dit jaar gehouden door Prof. Werber Aberer uit Graz. De titel van zijn presentatie was *Historical aspects of contact dermatitis*.

ALGEMENE VERGADERING

Tot slot van het programma, de algemene vergadering. De opkomst in Wenen was overigens mager, met vijftien leden. Het evenement was dit jaar niet

door de Oostenrijkers georganiseerd (*wat ik vreemd vond, AG*), maar door de voorzitter Michael Geiges zelf.

Er waren enkele belangrijke punten. De vereniging zit verlegen om een penningmeester. Dus een ieder in zijn/haar respectievelijke landen wordt opgeroepen een kandidaat te zoeken. Het probleem is en blijft, een rekening te openen op de naam van de ESHDV of een vereniging in het algemeen. Dat lukt niet bij de banken. Er is ook al twee jaar geen contributie (€ 25 per jaar) geïnd (*een oplossing zou kunnen zijn aan je persoonlijke rekening een nieuwe te koppelen „inzake...“ En die weer op te heffen na je afscheid, AG*).

Vervolgens kwam het idee ter sprake, iets anders met het geld (niet zo veel) te doen, zoals een beurs voor onderzoek. Gezien de omvang van het bedrag leek dat niemand de moeite waard. Andere ideeën zijn natuurlijk welkom, bijvoorbeeld een extra meeting op een interessante plek.

Het ledenaantal is te gering, nu ongeveer 65. Er moet meer bekendheid aan de club worden gegeven, dus PR in de diverse landen stimuleren! De georganiseerde dagen zijn tot heden zeer succesvol gebleken qua inhoud. De onderlinge communicatie over onderwerpen kan ook beter, onder andere als er sprekers nodig zijn.

De website: er is dringend een webmaster nodig. De website is bij uitstek een communicatiemiddel. Het verzoek is aan alle deelnemers om in de eigen club rond te kijken naar een geïnteresseerde collega.

De EADV 2017 vindt plaats van 13-17 september in Genève. De ESHDV-dag zal de 13e zijn. Met schitterend weer werd buiten geluncht in de Stiegl-Ambulanz. Onderweg kwamen we hem tegen...(figuur 4).

Figuur 4. Plaquette Ferdinand Ritter von Hebra (Ferdinand Ritter von Hebra [Brno 1816-Wenen 1880], Oostenrijks dermatoloog, grondvester van de Nieuwe Weense Dermatologische School, die aan de basis staat van de moderne dermatologie).